

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. marts 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Michael de Thurah
Sagsnr.: 2014-0030-1890
Dok.: 1030870

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 410 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. januar 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 410 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan det normalt forløber, når Kriminalforsorgen henstiller en udenlandsk indsat, der afsoner en livstidsdom, til udvisning, samt i forbindelse hermed oplyse hvor lang tid der normalt går, før den indsatte kan udvises, efter henstillingen fra Kriminalforsorgen er foretaget.”

Svar:

1. Det bemærkes indledningsvist, at det efter udlændingelovens § 49, stk. 1, er domstolene, der efter anklagemyndighedens påstand træffer afgørelse om udvisning i forbindelse med, at en udlænding dømmes for et strafbart forhold. Det gælder også i sager, hvor der idømmes fængsel på livstid.

Det er ved besvarelsen lagt til grund, at der dels ønskes oplysninger om proceduren mv. i forbindelse med prøveløsladelse af livstidsdømte, som skal udvises, jf. nedenfor under pkt. 2, dels oplysninger om proceduren vedrørende effektivering af selve udvisningen, jf. nedenfor under pkt. 3.

2. a) For så vidt angår proceduren i forbindelse med prøveløsladelsen af livstidsdømte, som skal udvises, bemærkes, at Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, afgør, om den dømte skal løslades på prøve, når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået. Dette følger af straffelovens § 41, stk. 1.

Det følger videre af straffelovens § 41, stk. 2, at løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, der fastsættes.

Efter § 1 i bekendtgørelse om løsladelse af indsatte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen), skal afgørelse om løsladelse på prøve efter straffelovens § 41, stk. 1, træffes 4 uger inden prøveløsladelsesdatoen, medmindre det ikke kan lade sig gøre af helt særlige grunde.

Afgørelse om løsladelse på prøve skal dog efter straffuldbyrdelseslovens § 80, stk. 1, under alle omstændigheder træffes på et sådant tidspunkt, at løsladelse på prøve efter straffelovens § 41, stk. 1, kan ske straks efter udståelse af 12 år af straffen af fængsel på livstid, jf. løsladelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 2.

Afgørelse om, hvorvidt indsatte, der udstår straf af fængsel på livstid, skal løslades på prøve efter straffelovens § 41, stk. 1, træffes af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, efter indstilling fra fængslet eller arresthuset, jf. § 31 i løsladelsesbekendtgørelsen.

Inden der træffes afgørelse om løsladelse på prøve indhentes en udtalelse fra Retslægerådet, hvis den indsatte udstår straf af fængsel på livstid, jf. løsladelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 1, nr. 1. Til brug ved sagens forelæggelse for Retslægerådet skal der tilvejebringes en erklæring om den indsatte fra en speciallæge i psykiatri. Dette fremgår af § 7, stk. 2, i løsladelsesbekendtgørelsen.

Når sagen har været forelagt Retslægerådet, indhentes en udtalelse fra anklagemyndigheden, inden der træffes afgørelse om løsladelse på prøve. Dette følger af løsladelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 1.

Det følger således af ovenstående, at udvisningsdømte indsatte, der udstår en straf af fængsel på livstid, tidligst kan prøveløslades, når 12 år af straffen er udstået.

b) For så vidt angår spørgsmålet om, hvordan en sag om prøveløsladelse af en livstidsdømt i praksis normalt forløber, kan det generelt oplyses, at den gradvise udslusning af den livstidsdømte beslutes dels i forbindelse med de årlige møder mellem fængslet og direktoratet, dels på de årlige møder mellem direktoratet og Statsadvokaten.

Når den livstidsdømte vurderes at kunne prøveløslades, sender fængslet en indstilling til direktoratet, som, hvis direktoratet er enig i fængslets indstilling, drøfter sagen med Statsadvokaten, herunder om der er anledning til at indhente en speciallægeerklæring, som senere vil kunne forelægges Retslægerådet, hvis erklæringen også peger i retning af, at det ikke er utilrådeligt at prøveløslade den dømte. Der henvises i øvrigt til de ovenfor under pkt. a beskrevne regler.

For alle langtidssindsatte, herunder livstidsdømte, der skal udvises ved løsladelsen, gælder der en skærpet misbrugsvurdering, der samlet set taler imod, at der gives tilladelse til udgang og udslusning.

Når der er tale om livstidsdømte, der også er dømt til udvisning, vil der derfor som udgangspunkt ikke blive foretaget årlige mundtlige drøftelser

på møder mellem direktoratet og fængslet med henblik på udslusning, idet den dømte typisk ikke vil skulle udsluses her i landet.

I disse tilfælde vil det, når den livstidsdømte er ved at have udstået straf i 12 år, derfor som udgangspunkt være op til fængslet at indsende en indstilling om prøveløsladelse til direktoratet, som herefter vurderer, om sagen skal drøftes med Statsadvokaten med henblik på indhentelse af lægeerklæring og eventuel forelæggelse for Retslægerådet.

Først når sagen er fuldt oplyst, vil direktoratet kunne træffe afgørelse om, hvorvidt der kan ske prøveløsladelse.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af den del af spørgsmålet, som vedrører proceduren i forbindelse med effektivering af selve udvisningen, indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, som har oplyst følgende:

”Det er (Rigs)politiet, der i forbindelse med (prøve)løsladelsen forestår den praktiske udsendelse af en udlænding, som er udvist ved dom, og tilvejebringer forudsætningerne herfor.

Rigspolitiet har meget begrænsede erfaringer med sager om udsendelse af udlændinge, der er udvist i forbindelse med en dom om fængsel på livstid. Rigspolitiet har kendskab til en enkelt sag, som dog ikke er aktuel som udsendelsessag, da der endnu ikke er truffet afgørelse om prøveløsladelse på grund af en verserende asylsag.

Rigspolitiet vil typisk i disse sager alene være blevet orienteret om sagen enten af den institution, hvor den pågældende afsoner, eller af den politikreds, hvor udlændingen måtte være blevet idømt sin livstidsdom. Orientering om sagen sker på et tidspunkt, hvor den pågældende stadig afsoner.

Det tilstræbes generelt i videst muligt omfang, at udsendelsen af en udvisningsdømt udlænding kan ske i umiddelbar tilknytning til (prøve)løsladelsen efter afsoning af den idømte straf. Arbejdet med at tilvejebringe forudsætningerne for en udsendelse – herunder fremskaffelse af rejsedokumenter og eventuelle nødvendige indrejsetilladelser fra myndighederne i hjemlandet – påbegyndes så vidt muligt, mens udlændingen stadig afsoner.

Er det ikke muligt at udsende udlændingen i umiddelbar tilknytning til (prøve)løsladelsen, eksempelvis fordi der fortsat mangler de nødvendige rejsedokumenter mv., eller fordi udlændingen har en verserende asylsag (henvendelse til hjemlandsmyndigheder kan først ske, når asylsagen er endeligt afgjort med et afslag), vil udlændingen blive søgt varetægtsfængslet i medfør af udlændin-

gelovens § 35, herunder bestemmelsen i stk. 2 i tilfælde af en verserende asylsag, og varetægtsfængslingen vil blive søgt forlænget indtil det tidspunkt, hvor udvisningen kan effektueres.

Der kan dog forekomme tilfælde, hvor politiet eller domstolene vurderer, at der ikke er grundlag for at varetægtsfængsle en udvist udlænding efter afsoning af den idømte straf. Det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor tidsperspektivet for en udsendelse eller for afslutningen af en asylsag er så langt/usikkert, at det vil stride mod almindelige proportionalitetsprincipper at iværksætte en varetægtsfængsling i medfør af § 35. I sådanne tilfælde vil udlændingen som det helt klare udgangspunkt af Udlændingestyrelsen blive pålagt at tage ophold i Center Sandholm og af Rigspolitiet blive pålagt såkaldt ”kriminelt meldepligt” i medfør af udlændingelovens § 34, stk. 5.

Der kan endvidere forekomme tilfælde, hvor politiet eller domstolene – efter nogen tid – ikke finder grundlag for at forlænge en iværksat varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35. Det kan eksempelvis være begrundet med, at politiets udsendelsesbestræbelser trækker ud, eksempelvis som følge af meget lange sagsbehandlingstider hos hjemlandets myndigheder i forbindelse med udstedelse af rejsedokumenter/hjemrejsetilladelser. Det kan endvidere være begrundet med, at behandlingen af en verserende asylsag trækker ud.

Det kan i den forbindelse oplyses, at Rigspolitiet underretter asylmyndighederne (Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet), når en udlænding med en verserende asylsag udvises ved dom, således at asylmyndighederne har mulighed for at prioritere behandlingen af sagen, blandt andet med det formål at begrænse udstrækningen af en iværksat varetægtsfængsling.

Politiet skal således løbende sikre sig, at en iværksat og forlænget varetægtsfængsling er proportional. Dette følger af Danmarks internationale forpligtelser, herunder blandt andet Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. I den forbindelse spiller den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslingen en væsentlig rolle, også selv om der ikke i udlændingeloven er fastsat en absolut længstetid for varetægtsfængslinger efter § 35.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at langt hovedparten af de udlændinge, der udvises ved dom, udsendes i umiddelbar tilknytning til (prøve)løsladelsen eller efter en helt kortvarig varetægtsfængsling efter § 35.”